

Експертно-дорадчий центр «ПРАВОВА АНАЛІТИКА»

Звіт Експертно-дорадчого центру «Правова аналітика» за 2011 рік¹

13 травня 2011 – зареєстровано громадську організацію Експертно-дорадчий центр «Правова аналітика» (ЕДЦ «Правова аналітика»).

МЕТА створення і діяльності ЕДЦ «Правова аналітика»:

- утвердження та захисту прав людини і громадських інтересів, інших фундаментальних свобод, запобігання їх порушенню; надання допомоги у захисті прав фізичних та юридичних осіб і громадськості; сприяння розвитку правозахисного руху та адвокатури;
- сприяння становленню громадянського суспільства; утвердженню демократії, правової держави, принципів верховенства права та закону; імплементації принципів міжнародного права і європейських стандартів в Україні та ринкової економіки;
- провадження науково-дослідницької, громадської експертної, просвітницької діяльності;
- сприяння судовій реформі, роботі органів державної влади та боротьбі із корупцією;
- сприяння розвитку природоохоронної справи та захисту прав споживачів.

Впродовж 2011 року відбувалося становлення громадської організації, формувалися засади для її розвитку. В рамках даного процесу розроблено сайт ЕДЦ «Правова аналітика» (<http://legalanalytics.com.ua/>), укладено угоди про співпрацю з Львівською крайовою організацією Асоціації Українських правників, Національним Лісотехнічним університетом України, організація стала членом Глобальної мережі зі зміни клімату.

ЕДЦ «Правова аналітика» започатковано **ПРОГРАМИ ДІЯЛЬНОСТІ** організації, серед яких:

1. Правозахисна програма
2. Програма «Громадянське суспільство»
3. Конституційна програма
4. Програма розвитку та імплементації законодавства
5. Програма аналітичних досліджень
6. Програма моніторингу діяльності органів державної влади

¹ Враховуючи, що ЕДЦ «Правова аналітика» засновано 2011 році, цей звіт здійснено за період травень-грудень.

7. Екологічна програма
8. Міжнародна програма
9. Просвітницька програма

Аналітична програма

В межах аналітичної програми членами ЕДЦ «Правова аналітика» підготовлено близько тридцяти матеріалів, узагальнень, консультацій, правових аналізів, практичних коментарів, які стосувалися внесення змін до чинного законодавства України, правового тлумачення певних нормативних положень, аналізу імплементації окремих нормативних положень в Україні, розроблення проектів нормативно-правових актів, реалізації прав громадян у соціальній, екологічній та інших сферах, участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, адміністративної реформи в Україні, формування екологічної політики з питань глобальної зміни клімату, роботи громадських рад при органах державної влади, судочинства, гарантій держави щодо виконання судових рішень, практики Європейського суду з прав людини (у справах проти України), участі України в певних міжнародних переговорних процесах тощо. Дані аналітичні матеріали розповсюджено серед зацікавленої громадськості, ЗМІ та серед відповідних органів державної влади.

Програма «Громадянське суспільство»

«Позиція громадськості»

ЕДЦ «Правова аналітика» брала безпосередню участь у підготовці бачення громадським сектором щодо функціонування системи торгівлі викидами (СТВ) в Україні та позиції громадськості на пост-Київський період (у співпраці із Робочою групою громадських організацій з питань зміни клімату).

Співпраця із громадським сектором

Робоча група громадських організацій з питань зміни клімату (РГПЗК):

- ✓ щодо питання подання Україною Національного кадастру України про викиди парникових газів та висловлених зауважень експертів ООН до існуючого кадастру України - при підготовці інформації і коментарів для розповсюдження у медіа та серед органів державної влади, плануванні зустрічі представників ДАЕІ із громадськістю стосовно зауважень Секретаріату РКООНЗК до підготовленого та поданого Україною кадастру антропогенних викидів;

- ✓ щодо участі членів РГПЗК у формуванні громадської ради при ДАЕІ;
- ✓ щодо участі РГПЗК у міжнародних переговорах з питань ЗК;
- ✓ щодо розроблення концепції позиції громадськості на пост-кіотський період;
- ✓ розроблення концепції буклету з питань ЗК, який готується членами РГПЗК;
- ✓ щодо формування ринку торгівлі викидами парникових газів в Україні;
- ✓ щодо організаційних питань діяльності РГПЗК.

ЕДЦ «Правова аналітика» надавались консультації з питань участі громадськості у прийнятті рішень, формування громадських рад при органах державної влади, внесення змін до законодавства у екологічній сфері, розроблення проектів нормативно-правових актів тощо.

Мережа з питань зміни клімату: у 2011 році ЕДЦ «Правова аналітика» стала членами Мережі зі зміни клімату Східної Європи і Центральної Азії. В межах співпраці відбулася зустріч НГО Росії, Білорусі, України щодо розвитку мережі зі ЗК Східної Європи, підготовки громадськості цих країн до міжнародних переговорів зі ЗК і підготовки спільно позиції на міжнародні переговори з питань зміни клімату у Дурбані (2011). Членами ЕДЦ «Правова аналітика» надано інформацію про формування ринку торгівлі вуглецевими одиницями в Україні, щодо правових аспектів переговорів зі ЗК для розповсюдження в мережі.

«Зелена сеть» (Мінськ, Білорусь):

- ✓ Участь у зустрічі із еко-юристами Білорусі та представлення досвіду України у питаннях участі громадськості у прийнятті рішень з екологічних питань та досвіду подання судових позовів при порушенні норм екологічного законодавства та міжнародних домовленостей України.
- ✓ Участь у семінарі щодо реалізації ст. 6 РКООНЗК, представлення презентації про вплив громадськості в Україні на формування та реалізацію державної політики із питань зміни клімату.

Програма розвитку та імплементації законодавства

Протягом 2011 року організацією підготовлено та подано на розгляд відповідальних суб'єктів коментарі та пропозиції до 4 проектів нормативно-правових актів, серед яких проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації положень Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті», проект Закону «Про регулювання у сфері енергозбереження», проекту

Закону «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», проект Національного плану заходів із Адаптації до зміни клімату.

Правозахисна програма

В межах даної програми організацією готуються правові коментарі, роз'яснення, консультації щодо захисту прав громадян (серед яких найбільш поширеними консультаціями бути такі, що стосувалися захисту соціальних прав, екологічних прав, права власності, прав громадськості на участь у прийнятті рішень, на доступ до інформації тощо). За звітний період членами організації надано 30 юридичних консультацій громадянам та громадським організаціям.

ЕДЦ «Правова аналітика» вживалися заходи задля усунення порушення прав власності у зв'язку із незаконними діями суб'єктів владних повноважень, сприяння терміновості вжиття заходів комунальними підприємствами під час аварійних ситуацій.

Екологічна програма

В межах екологічної програми членами ЕДЦ «Правова аналітика» здійснювалися дослідження проблем глобальних змін клімату, розроблення та реалізації в Україні політики з питань запобігання глобальній зміні клімату, вносилися пропозиції до проектів нормативно-правових актів в екологічній сфері.

Питання формування вуглецевого ринку в Україні

Члени ЕДЦ «Правова аналітика» брали участь у обговоренні питань запровадження схеми торгівлі викидами (СТВ) в Україні під час зустрічі представника Європейської Комісії - співробітника з питань системи торгівлі викидами із незалежними громадськими експертами, загальнонаціонального круглого столу, організованого Державним Агентством екологічних інвестицій України спільно із Світовим банком в Україні щодо запровадження СТВ в Україні. В рамках даного процесу була підготовлена позиція щодо формування вуглецевого ринку в Україні та сформовані стандарти (вимоги) функціонування СТВ в Україні, які були надані представникам відповідних органів державної влади, розробникам законопроекту з питань впровадження СТВ в Україні та представництву ЄК в Україні.

Проблема: оприлюднення міжнародних угод про продаж квот на викиди парникових газів Україною

ЕДЦ «Правова аналітика» досліджується питання правових основ для оприлюднення міжнародних угод про продаж квот на викиди парникових газів, які підписала Україна в межах імплементації ст. 17 Кіотського протоколу, яка стосується міжнародної торгівлі квотами. Організацією вживаються кроки задля сприяння забезпечення доступу громадськості до даної інформації. Станом на 31.12.11 тексти вищевказаних угод не опубліковано. Робота у напрямку вирішення даної проблеми буде продовжуватися у 2012 році.

Міжнародні переговори з питань зміни клімату

ЕДЦ «Правова аналітика» брала участь у підготовці позиції громадськості на пост-Кіотський період, яка була розповсюджена в пресі та серед органів державної влади; здійснено аналіз прийнятих рішень в результаті зустрічі Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату (РКООНЗК), готувалась аналітична інформація про правові аспекти міжнародного переговорного процесу, яка розповсюджувалася серед ЗМІ та зацікавленої громадськості.

Міжнародна програма

Система торгівлі викидами України та Європейської системи торгівлі викидами

Питання створення СТВ в Україні обговорюється у взаємозв'язку із Європейською системою торгівлі викидами (ЄСТВ), адже Україна висловлює бажання бути приєднаною до ЄСТВ. У зв'язку із наведеним Представництвом ЄК в Україні зацікавлені процесом формування вуглецевого ринку в Україні, тому ЕДЦ «Правова аналітика» брала участь у обговоренні питань запровадження схеми торгівлі викидами (СТВ) в Україні під час зустрічі представника Європейської Комісії - співробітника з питань системи торгівлі викидами із незалежними громадськими експертами. В рамках даного процесу була підготовлена позиція щодо формування вуглецевого ринку в Україні та сформовані стандарти (вимоги) функціонування СТВ в Україні, які були надані представництву ЄК в Україні.

Проблема: оприлюднення міжнародних угод про продаж квот на викиди парникових газів Україною

ЕДЦ «Правова аналітика» досліджується питання правових основ для оприлюднення міжнародних угод про продаж квот на викиди парникових газів, які підписала Україна в межах імплементації ст. 17 Кіотського протоколу, що стосується міжнародної торгівлі квотами. Організацією вживаються заходів задля сприяння забезпечення доступу громадськості до інформації про підписані міжнародні угоди про продаж квот на

викиди парникових газів. Станом на 31.12.11 тексти вищевказаних угод не опубліковано. Робота у напрямку вирішення даної проблеми буде продовжуватися у 2012 році.

Міжнародні переговори з питань зміни клімату

ЕДЦ «Правова аналітика» брала участь у підготовці позиції громадськості на пост-Кіотський період; здійснено аналіз прийнятих рішень в результаті зустрічі Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату (РКООНЗК), готувалась аналітична інформація про правові аспекти міжнародного переговорного процесу, яка розповсюджувалася серед ЗМІ та зацікавленої громадськості.

Просвітницька програма:

В межах просвітницької програми членами ЕДЦ «Правова аналітика» проведено лекцію на тему «Екологічні права громадян» у Львівському національному лісотехнічному університеті; поширено інформацію про екологічні права і обов'язки громадян, правові питання перерахунку пенсій для працюючих пенсіонерів, щодо правових аспектів міжнародних переговорів з питань зміни клімату; проведено урок на тему «Охорони довкілля» для учнів 3-го класу ЛСШ № 4. Ряд аналітичних матеріалів, підготовлених організацією також розповсюджено на порталі «Громадський простій», у соціальних мережах тощо.

Участь у семінарах, конференціях, тренінгах

Члени ЕДЦ «Правова аналітика» брали участь у конференціях, семінарах, круглих столах, куди були запрошені як експерти для надання презентацій із наступних питань:

- ✓ «Законодавство України про енергозбереження», конференція «Сучасний стан та перспективи використання альтернативної енергетики в приватних домогосподарствах та громадах України», організована НЕЦУ, Жінки Європи за спільне майбутнє, Татарбунарська РГЕО «Відродження», Екоклуб (Київ, Україна);
- ✓ «Климатическая политика Украины и участие НКО», Четвертая международная конференция Российского социально-экологического союза «Участие общественности в развитии национальной политики в области климата и энергетики» (Санкт-петербург, Росія);

- ✓ Політика України у сфері зміни клімату, конференція «Безпека та ідентичність» (панелі з питань охорони довкілля), організована Фондацією Воля і Мир (Варшава, Польща);
- ✓ Вплив громадськості в Україні на формування та реалізацію державної політики із питань зміни клімату, семінар щодо реалізації ст. 6 РКООНЗК, організований організацією «Зелена Сеть» (Мінська, Білорусь);
- ✓ Презентація посібника: Правові аспекти енергозбереження, семінар на тему впровадження енергозбереження на місцях (сміт. Млинів, Рівненська область).

Ми також взяли участь у наступних заходах: конференція «Транскордонна співпраця та східне партнерство – як інструмент інтеграції України в Європейську спільноту» (Львів, Україна), Зустріч Мережі зі зміни клімату (Україна, Росія, Білорусь) (Мінськ, Білорусь), круглий стіл на тему формування вуглецевого ринку в Україні, організований Світовим Банком та ДАЕІ (Київ, Україна), Всеукраїнська науково-практична конференція «Україна: Схід-Захід – проблеми сталого розвитку» (Львів, Україна).

Медіа діяльність:

Членами організації надавалися інтерв'ю, коментарі, матеріали для медіа щодо наступних питань: роль ЄС у впровадженні енергозбереження в Україні, використання бюджетних коштів на енергозбереження, енергозбереження для приватних осіб, зелений тариф в Україні (Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ»); типи проектів, які можуть реалізовуватися в рамках Кіотського протоколу (Радіо «Німецька Хвиля»), зміни до законодавства у сфері виконання судових рішень, реалізація прав громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні, можливості захисту екологічних прав громадян, судові процеси в екологічних справах щодо захисту громадських інтересів (НГО «Зелена Сеть», Минск, Беларусь), міжнародні переговори з питань зміни клімату (репортаж: Скорочення парникових газів: Україна шукає баланс інтересів - Радіо «Німецька хвиля»).

Програма моніторингу діяльності органів державної влади:

Членами ЕДЦ «Правова аналітика» досліджувалися питання проведення адміністративної реформи в Україні, внесення змін до законодавства одо відповідальності посадових осіб, формування громадських рад при органах державної влади, прийняття положень про громадські ради при органах державної влади тощо.

Ми брали безпосередню участь у формуванні громадської ради (ГР) при Державному агентстві екологічних інвестицій України (ДАЕІ), будучи в складі ініціативної групи інститутів громадянського суспільства із формування громадської ради при ДАЕІ та в складі групи із розроблення проекту положення про ГР при ДАЕІ.

Державне Агентство екологічних інвестицій України: ЕДЦ «Правова аналітика» взяли участь в установчих зборах ГР при ДАЕІ та увійшли до складу ГР (ЕДЦ «Правова аналітика» увійшли до складу правничої комісії). Протягом 2011 року з часу формування ГР при ДАЕІ ми взяли участь у 4 її засіданнях, на яких брали участь в обговоренні наступних питань: формування плану роботи ГР на II півріччя 2011; дії України в рамках вдосконалення національної системи обліку викидів парникових газів; розроблення в Україні Національного плану з адаптації до зміни клімату; формування позиції України на міжнародні переговори з питань ЗК; формування ринку міжнародної торгівлі квотами в Україні; проект ЗУ «Про регулювання у сфері енергозбереження»; план роботи громадської ради при ДАЕІ на 2012 рік.

В результаті діяльності організації у 2011 році нами досягнуто таких кількісних показників:

- Колектив - 4 особи
- Партнерські організації/установи – 3
- Аналітичні матеріали у сфері права - 33
- Правові консультації – 30
- Коментарі та пропозиції до проектів нормативно-правових актів – 4
- Започатковані справи – 4
- Вирішені правові питання/завершені справи - 1
- Участь у засіданнях громадських рад – 4
- Участь у громадських обговореннях – 2
- Надіслані запити про доступ до інформації – 5
- Участь у конференціях/семінарах/тренінгах/круглих столах – 9
- Презентації/експертні виступи – 5
- Участь у прес-конференціях, коментарі, репортажі, статті у медіа – 4